

به بهانه مرگ فتح الله طاهری

تراژدی ناسلبریتی‌ها

رضا صامی

خبرنگار گروه فرهنگ

شاید گرافه نباشد که بگوییم جامعه نه برای هنرمند که برای سلبریتی‌ها اعتبار قائل است. آنها که در عرصه‌های مختلف هنری به ستاره تبدیل می‌شوند در آسمان حافظه جمعی می‌درخشند حتی مرگشان در کانون توجه قرار می‌گیرد. اما هنرمندانی که به مرحله سلبریتی بودن نرسیده‌اند، مهجور می‌مانند. مرحوم «فتح الله طاهری» از جمله این هنرمندان بود که حتی نام و کارنامه‌اش در ویکی‌پدیا هم نیامده است. بازیگری که از ۱۲ سالگی وارد عرصه تئاتر شد و به نوعی تئاتر خیابانی را تجربه کرد. از ۲۰ سالگی به صحنه تئاتر لاله‌زار پیوست. دوسال صحنه را جارو کرد و کم‌کم وارد بازیگری شد. نخستین کار سینمایی‌اش «عاشورایی دیگر در کربلا» بود که در سال ۶۰ در بنیاد شهید روی صحنه رفت. طاهری در آثاری چون سد معبر، محمدرسول‌الله(ص)، پرویز، یک اسم و مجموعه‌های نمایشی نوبت لیلی، سیاوش، شرایط خاص، دردهای عظیم و قهر و آشتی، ایفای نقش داشت. او همچنین خانه پدری، قباله، شادروان، یک شهر تنهایی، نجوا، هندوانه شب یلدا، گیلدخت، سرزمین کهن (سرزمین مادری)، طفلان مسلم، نقطه سر خط، متهم گریخت و مرد هزار چهره از دیگر کارهایی هستند که آقای طاهری در آنها ایفای نقش داشته است. با این حال به دلیل بیماری گوارشی ای داشت از حضور در پروژه‌های سینمایی و تلویزیونی محروم شد و به خاطر هزینه‌های بالای درمان و نداشتن درآمد، توان پرداخت این هزینه‌ها را هم نداشت و در نهایت درگذشت. او در مورد وضعیت زندگی‌اش گفته بود: «بعد از این همه سال کار و فعالیت در عرصه هنر هنوز مستأجر هستم و در یک خانه ۶۰ متری اجاره‌ای زندگی می‌کنم. نتیجه چندین سال کار کردن ما همین است و پول حاصل از این هنر اصلاً در شرایط این روزهای جامعه و اقتصاد فعلی تأمین کننده نیست. در صورتی که کسی به هنرپیشه‌ای با سن و سال ما نیاز نداشته باشد، حتی به ما زنگ هم نمی‌زنند». این وضعیت البته فقط قسمت او نبود، اغلب هنرمندان قدیمی که به سن پیری و بازنشستگی می‌رسند به چنین تراژدی تلخی دچار می‌شوند. همین اکنون چند ماهی است که «محمدشاهشپور» هم در بستر بیماری است و با اینکه در زمان خودش یک سلبریتی سینمایی بود، اما در تأمین هزینه‌های درمان‌اش با چالش مواجه است. تازه این هنرمندان به حوزه سینما و تئاتر تعلق دارند که به دلیل ماهیت بصری و نمایش حرفه‌شان، در قاب تصویر قرار گرفته و چهره آنها ناشناخته نیست. هنرمندان حوزه‌های دیگر که ماهیت کارشان تصویری نیست تا مردم آنها را بشناسند و حتی ممکن است نام‌شان را هم نشنیده باشند، وضعیتی ترازیک‌تر دارند. خیلی از آنها در گمنامی زیست می‌کنند و در گمنامی می‌میرند. مسئله بر سر شهرت و گمنامی نیست، مسئله بر سر نسبتی است که میان معیشت و هنر در ساختارهای موجود حرفه‌ای و فردی هنرمندان را به شدت به شهرت و ثروت گره زده و مشروط به سازوکارهایی می‌کند که بیرون از توانمندی هنری آنهاست و به قواعد تجاری هنر وابسته است. فقدان حمایت‌های صنفی هم مزید بر علت می‌شود تا هنرمندانی که به سلبریتی تبدیل نشده‌اند با مصائب بیشتری روبه‌رو شوند. نه اینکه مرگ‌شان با بازتاب رسانه‌ای گسترده همراه نشود که در حیات حرفه‌ای شان هم با دست‌انداختن مواجه می‌شوند. یا بیکارند و از آن بیمار می‌شوند یا بیمارند و امکان کار و درآمدشان مسدود می‌شود. این میان گاهی بدشانسی هم سراغ‌شان می‌آید و تراژدی مضاعف خلق می‌کند. مثل فتح‌الله طاهری که ابتدا مشکل پروستات داشت و متأسفانه پزشک در مانگر مقدار زیادی دارو به او تجویز کرد که سبب ناراحتی معده‌اش شد و مشکل گوارشی پیدا کرد. همین به باعث مرگش شد. مسئله این یادداشت فقط مرگ این هنرمند پیشکسوت نیست، نقد بر سازوکارهای اقتصاد هنر است که در آن سرمایه‌شهرت است که زیست هنری را سامان می‌دهد، نه ماهیه هنر. وقتی هنر اقتصادی نباشد این اقتصاد است که هنر و هنرمند را به اقتضای خود برمی‌سازد و اعتبار می‌بخشد. اقتصادی که حالا بر سازوکارهای شهرت استوار است و سلبریتیزه شده است. در این وضعیت ناسلبریتی‌ها با تمام سرمایه فرهنگی و هنری دچار فقر و نابسامانی می‌شوند. عشق و آزادگی و حسن و جوانی و هنر عجایب نیز زید که بی‌سیم وزم.

۲۴ ساعت

۱۶

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
• مشاوران: عباس عیدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی • معاون سردبیر: مهرداد خدیر
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرژانتین منتظری (دیپلماتی و بین‌الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • شبنم رحمتی (معاون آنلاین)
• حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۵۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۰۲۹۱ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۸۱۱۱۴ • توزیع: نشرگستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

نه کم نه بیش

به لطف رشته‌های تکواندو و کشتی مدال‌های ایران در المپیک برای بار دوم در تاریخ دورقمی شد

سپهر خرمی

گزارشگر ورزشی هم‌میهن

با کسب یک مدال برنز و یک مدال نقره در روز پایانی برای امیرعلی آذربیر و رحمان عموزاد، کاروان ایران در مسابقات المپیک ۲۰۲۴ پاریس ۱۲ مدال به دست آورد. در این دوره از بازی‌ها ایران سه طلا، شش نقره و سه برنز کسب کرد تا تعداد مدال‌های کاروان ایران در تاریخ بازی‌های المپیک برای دومین مرتبه دورقمی شود. کاروان ایران در المپیک ۲۰۱۲ لندن، ۱۳ مدال گرفت که هفت مدال طلا، پنج نقره و یک مدال برنز بود. اکنون بعد از گذشت ۱۲ سال دوباره کاروان ایران توانسته تعداد مدال‌های خود را دورقمی کند. البته «همان همیشگی» باز هم برای کاروان ایران تکرار شد و عملاً ۱۱ روز ابتدایی المپیک برای کاروان ایران دستاورد مدالی نداشت و با شروع تکواندو و مسابقات کشتی بود که شادابی و هیجان این مسابقات ارزشمند در کوچه و خیابان‌های ایران نیز به جریان افتاد. از روزی که این دورشته آغاز شدند، ایران برای کسب مدال شانس داشت و همین اتفاق نیز رخ داد تا تکواندو در هر چهار وزن، مدال آور باشد و کشتی فرنگی و آزاد نیز در مجموع با هشت مدال رنگارنگ، اعتبار خاصی به کاروان ایران بدهند.

کشتی فرنگی اعتبار کاروان را خرید

علیرضا دبیر بعد از حضور در پست ریاست فدراسیون کشتی، کمیته فنی را منحل کرد تا تصمیمات قدیمی و سنتی کنار گذاشته شود. او به صورت شفاف مسابقات انتخابی را برای کشتی‌گیران و اهالی رسانه تعریف کرد و باید از این به بعد حتی مشهورترین کشتی‌گیر نیز از طریق همین سیستم به مسابقات معتبر اعزام شود، در غیر این صورت حذف خواهد شد. به همین دلیل حتی بزرگانی مانند محمدعلی و محمدرضا کرابی، حسن یزدانی، کامران قاسمی و امیرحسین زارع باید در انتخابی حضور داشته باشند. از دل همین انتخابی‌ها جوانانی مانند سعید اسماعیلی، علیرضا مهدی، امیررضا معصومی، میلادولی‌زاده و فردین هدایتی به کشتی معرفی شدند و کسب نشان طلای سعید اسماعیلی شاید بزرگترین دستاورد انتخابی بود. سعید اسماعیلی با کسب عنوان قهرمانی کشور به مسابقات قهرمانی آسیا رفت و با نشان طلای آن رقابت‌ها، رقیب مرد کهنه‌کاری به نام محمدرضا گرابی شد. اگر در گذشته با اصلاح جدید کمیته فنی بود، طبعاً با فشاری که آورده می‌شد محمدرضا گرابی بی‌بربرگرد دوبنده تیم ملی را از آن خود می‌کرد اما حالا اسماعیلی طی یک فرآیند شفاف، دوبنده را برای خود کرد و در المپیک نیز تلاشی شد. حسن رنگرز نیز پای قهرمانی اسماعیلی در مسابقات بوداویست ایستاد و عقب‌نشینی نکرد تا مسیر تکامل کشتی فرنگی از بخش سنتی به مدرن تکمیل شود.

یزدانی واقعاً تختی نسل جدید است؟

یکی از بحث‌برانگیزترین و مورد توجه‌ترین ورزشکاران کاروان ایران، حسن یزدانی بود. کسی که ماه‌ها درگیر آسیب‌دیدگی جدی بود. علیرضا دبیر بارها تاکید کرده بود که کتف یک کشتی‌گیر با عمل جراحی بهتر نمی‌شود اما مشخص نیست پس چطور یزدانی به المپیک اعزام شد و در نهایت به دلیل مصدومیت نتوانست عملکرد همیشگی خود را در این مسابقات به نمایش بگذارد. قصد اصلاً لوکوت کردن مدال نقره یزدانی نیست که اگر کسی این مدال را بی‌ارزش قلمداد کند قطعاً از دایره انصاف خارج شده، اما کارشناسان اهل فن می‌توانند در نهایت بررسی کنند اگر کاروان روسیه محروم نمی‌شد، آیا مدال‌های کشتی حدافل در بخش کشتی آزاد همین تعداد بود؟ بیشترین برد را از محرومیت روس‌ها، کشتی‌گیران ژاپنی دشت کردند که موفق شدند چهار مدال طلا کسب کنند که دو مدال طلا در کشتی آزاد و دو مدال طلا در فرنگی به آنها در رده مردان رسید. بعد از المپیک ۲۰۰۰

چهره

تبرئه و امیدواری به عفو

الیه محمدی، خبرنگار روزنامه هم‌میهن و نیلوفر حامدی، خبرنگار روزنامه شرق از اتهام همکاری با دولت خارجی متخاصم تبرئه شدند. شهاب‌الدین میرلوحی، وکیل الیه محمدی ضمن اعلام این خبر گفته است، حکم صادره در خصوص دو اتهام دیگر الیه محمدی یعنی ۵ سال حبس برای اتهام اجتماع و تبانی علیه امنیت کشور و یک سال حبس برای اتهام فعالیت تبلیغی علیه نظام تأیید و این حکم در تاریخ ۱۶ تیرماه سال جاری جهت اجرا به شعبه اول اجرای احکام کیفری دادسرای عمومی و انقلاب ناحیه ۳۳ ارجاع و رأی قطعی در اجرای احکام به وکلا ابلاغ شده است. میرلوحی همچنین تاکید کرده است طبق دادنامه دادگاه تجدیدنظر، حکم اشد (یعنی ۵ سال حبس) قابل اجراء است. نکته قابل توجه اما اشاره این وکیل دادگستری به برخورداری الیه محمدی از شرایط کامل بخشنامه عفو سال ۱۴۰۱ است. میرلوحی در این مورد توضیح داده است: «ابوجه به اینکه دو اتهام باقیمانده، از شرایط کامل بخشنامه عفو سال ۱۴۰۱ برخوردار است، امیدواریم الیه محمدی مشمول عفو شده و این پرونده با صدور قرار موقوفی اجرا مختومه شود.»

کتابخانه

حس اخلاقی

دیوید هیوم، فیلسوف و نظریه‌پرداز قرن هجدهم اسکاتلند است. از او آثار مهمی در حوزه فلسفه به‌جا مانده است از جمله رساله درباره‌ی طبیعت آدمی، کاوشی در خصوص فهم بشری و کاوشی در مبانی اخلاق. او در کتاب حاضر که آن را بهترین اثر خود نیز برمی‌شمارد، عقیده‌ی فیلسوفان پیش از خود را که گمان می‌کردند عقل به تنهایی قادر به درک اصول اخلاقی است، به چالش می‌کشد و عنوان می‌کند که داورهای اخلاقی ما اغلب با احساسات و عواطف همراه هستند. او این احساسات را حس بررسی می‌کند که تحت چه شرایطی آدمیان اعمال و احوال را سنجایش یا نکوهش می‌کنند. به نظر او، ناظر بی‌طرف فقط اعمال و ویژگی‌هایی را تحسین می‌کند که برای دارنده آن یا دیگران مفید باشد. کتاب «کاوش در مبانی اخلاقی»، نوشته‌ی دیوید هیوم با ترجمه‌ی مرتضی مردیپا در ۲۸۸ صفحه، با قیمت ۳۳ هزار تومان توسط انتشارات پارسه منتشر شده است.

کاوش

در مبانی اخلاق

نویسنده:

دیوید هیوم

مترجم: مرتضی مردیپا

انتشارات: پارسه

تاریخ

روز تشکل‌ها و مشارکت‌های اجتماعی

امروزه تردیدی نیست که توسعه پایدار جوامع نیازمند حضور و مشارکت جامعه‌در فرآیندهای تصمیم‌گیری و اجراست و بدون بر خورداری از جامعه‌مدنی قدرتمند و پویا نمی‌توان انتظار داشت که دولت به‌عنوان تنها نیروی مؤثر در توسعه گام‌هایی پایدار برای بهبود شرایط اجتماعی بردارد. در واقع با گسترش وظایف و تکالیف دولت‌ها، بهترین و سهول‌الوصول‌ترین راهکار برای شتاب بخشیدن به روند توسعه و پیشبرد اهداف فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های مردمی در قالب تشکل‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد در اداره امور کشور است. بنابراین سازماندهی و سازماندهی تشکل‌های توانمند به‌عنوان یکی از سیاست‌های اصلی هر نظام سیاسی، می‌تواند به‌عنوان ابزاری برای سپردن کار مردم به خود آن‌ها عمل کند و فرصت لازم را برای پرداختن دستگانه‌های دولتی به وظایف اساسی خود فراهم آورد. در ایران بنا به این نکات، در سال ۱۳۹۲ و پس از همایش بزرگ مشترک بین دولت و تشکل‌های اجتماعی که با شرکت ۳۰۰۰ سازمان مردم‌نهاد شهری و با حضور رئیس‌جمهور وقت حسن روحانی برگزار شد، به درخواست این سازمان‌ها از رئیس‌جمهوری و تصویب شورای فرهنگ عمومی، روز ۲۲ مردادماه به‌عنوان روز تشکل‌ها و مشارکت‌های اجتماعی نامگذاری شد.

